

**Пояснювальна записка
щодо виконання бюджету Миколаївської
сільської територіальної громади за 2024 рік**

Фактично за 2024 рік до бюджету Миколаївської сільської територіальної громади надійшло 96 715,7 тис.грн, у тому числі до загального фонду бюджету - 90 524,0 тис. грн; до спеціального фонду бюджету - 6 191,7 тис. грн.

Планові показники надходження доходів до загального фонду бюджету виконані на 106,9%, у тому числі по власним надходженням - на 110,4% (понад план отримано 5 809,6 тис.грн). Планові показники надходження доходів до спеціального фонду бюджету виконані на 473,9% у тому числі по власним надходженням - на 602,3% (понад план отримано 5 896,8 тис.грн).

У порівнянні з 2023 роком доходи загального фонду бюджету по власним надходженням зменшилися на 63,5% або на 107 809,8 тис.грн. Зменшення відбулося у зв'язку зі змінами у законодавстві, згідно з якими з 01.10.2023 ПДФО з грошового забезпечення військовослужбовців стовідсотково зараховується до державного бюджету. Якщо провести порівняння у співставних умовах, то доходи загального фонду бюджету громади без врахування трансфертів за звітний рік збільшилися на 8 671,9 тис.грн або на 16,3% у порівнянні з попереднім роком. Доходи спеціального фонду бюджету у 2024 році збільшилися на 31,1% або на 1 399,0 тис.грн у порівнянні з 2023 роком.

Бюджетоутворюючим джерелом дохідної частини загального фонду бюджету є податок та збір на доходи фізичних осіб, який займає 55,6% у сумі власних надходжень загального фонду бюджету. За звітний період надходження цього податку до бюджету Миколаївської сільської територіальної громади склали 34 390,6 тис.грн. Якщо порівнювати з надходженнями за 2023 рік у співставних умовах, то надходження ПДФО за звітний період збільшилося на 4 478,0 тис.грн або на 15,0%.

Надходження до бюджету громади рентної плати та плати за використання інших природних ресурсів у власних доходах загального фонду бюджету громади за 2024 рік становлять всього 0,03% або 18,1 тис.грн. Планові показники виконані на 132,8%. У порівнянні з попереднім роком доходи збільшилися на 21,8%. Це пов'язано з заготовкою на території області деревини для будівництва фортифікаційних споруд.

Акцизний податок у структурі дохідної частини загального фонду бюджету складає 11,0 %. За звітний період до бюджету громади надійшло 6 823,3 тис.грн акцизного податку. У порівнянні з 2023 роком надходження збільшилися у 2,3 рази. Це пов'язано зі значним збільшенням ввезення у 2024 році на митну територію України пального.

Місцеві податки є другим за обсягом джерелом наповнення бюджету громади. Питома вага їх у власних надходженнях загального фонду бюджету у звітному періоді склали 32,5%. За звітний період до загального фонду бюджету надійшло 20 104,7 тис.грн місцевих податків. У порівнянні з 2023 роком приріст склав 4,8 % або 919,6 тис.грн.

Місцеві податки включають податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, земельний податок, орендну плату за землю та єдиний податок з юридичних і фізичних осіб.

За звітний період до бюджету громади надійшло 305,8 тис.грн податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, що на 8,8% або 31,7 тис.грн менше ніж у 2023 році. Це пояснюється сплатою у 2023 році окремими платниками заборгованості за попередні періоди.

За 12 місяців 2024 року до бюджету громади надійшло 1 481,9 тис.грн земельного податку та 10 093,7 тис.грн орендної плати за землю. У порівнянні з попереднім роком приріст надходжень склав 7,6% або 818,6 тис.грн. Це, насамперед, пов'язане з переукладанням договорів оренди земельних ділянок з підвищенням відсоткової ставки з 3% до 12% та зі сплатою заборгованості по земельному податку з фізичних осіб за попередні роки, а також зі сплатою заборгованості ФГ «Постольне» по орендній платі згідно судового рішення.

Надходження єдиного податку за 2024 рік склали 8 233,3 тис.грн, що на 1,1% або на 132,7 тис.грн більше у порівнянні з 2023 роком. Це пов'язано із підвищенням мінімальної заробітної плати, що спричинило збільшення надходжень до місцевого бюджету, а також збільшенням надходжень від платників III групи єдиного податку у зв'язку з відновленням виробничих потужностей.

Неподаткові надходження, питома вага яких складає 0,9% у структурі дохідної частини загального фонду бюджету, за звітний період склали 541,5 тис.грн, що на 28,7% або 218,3 тис.грн менше ніж за попередній рік. Вищезазначені надходження включають: штрафи та інші надходження (113,1 тис.грн), адміністративні збори і платежі (155,5 тис.грн), державне мито (0,5 тис.грн), орендну плату за користування комунальним майном (173,6 тис.грн) і орендну плату за водні об'єкти (98,8 тис.грн). У зв'язку з обстрілом країни-агресора було повністю зруйноване приміщення ангара, яке здавалося в оренду ГО АСК «Навігатор». Рішенням сесії Миколаївської сільської ради орендарю скасували орендну плату. Також треба прийняти до уваги, що штрафи та адміністративні збори – це разові надходження, які не можуть бути прораховані.

Також у звітному періоді отримані кошти від операцій з капіталом, які при плануванні бюджету не були передбачені. Так, за реалізацію безхазяйного майна (залишку будівлі колишньої школи (в подальшому колгоспної їдальні та гуртожитку), розташованому у с. Яструбине) від ТОВ «Центр Брокерських Послуг» до бюджету громади надійшло 15,7 тис.грн.

Дохідна частина **спеціального фонду бюджету громади** включає екологічний податок (1,1% від загальної суми надходжень до спеціального фонду бюджету без врахування трансфертів) і благодійні внески, гранти та подарунки (98,9%).

Надходження екологічного податку за звітний період склали 66,4 тис.грн. У порівнянні з попереднім роком надходження екологічного податку до бюджету громади збільшилися на 48,8% або 21,8 тис. грн.

За рахунок неподаткових надходжень до бюджету громади у звітному періоді отримано 5 830,3 тис.грн, що на 30,9% або на 1 377,2 тис.грн. більше ніж за минулий рік, а саме:

- надходження від плати за послуги, що надаються бюджетними установами, склали 57,5 тис.грн (це реалізація макулатури - 4,1 тис.грн, реалізація невикористаних продуктів харчування - 5,6 тис.грн та 47,8 тис.грн. - батьківська плата за харчування);

- надходження для виконання цільових заходів за 2024 рік склали 205,8 тис.грн (це кошти Центру зайнятості на оплату праці задіяних осіб);
- найбільшу частку у неподаткових надходженнях (95,5%) склали благодійні внески та подарунки - 5 566,6 тис.грн.

Так, відділом освіти, молоді та спорту отримано:

- від Сумської обласної організації товариства Червоного Хреста України дизельні генератори на суму 2 079,8 тис.грн;
- від громадської організації «ЮСАП» резервна система для генератора (232,8 тис.грн); проектор, проекційний екран, крісла-мішки (33,5 тис.грн);
- від Агенції регіонального розвитку дизпаливо для закладів загальної середньої освіти (19,3 тис.грн);
- від громадської організації «СХІД» талони на дизельне паливо (55,9 тис.грн);
- Департамент освіти і науки Сумської ОДА передав закладам освіти Миколаївської сільської громади підручники для поповнення бібліотечних фондів (236,7 тис.грн), аптечки першої допомоги (57,1 тис.грн), канцелярські набори та набір для проведення уроків з фізичного виховання (103,6 тис.грн), хромбуки та ноутбуки (239,7 тис.грн),

У 2024 році Миколаївська сільська рада безоплатно отримала від ТОВ Nordisk Gmdll пожежний автомобіль (1 494,4 тис.грн), а від ТОВ "ВВМ ТРЕЙДІНГ" - сіткове полотно та спанбонд (16,1 тис.грн) для виготовлення сіток для потреб військових, від БО «НОВА Україна» отримано автомобіль швидкої допомоги (709,1 тис.грн), від БФ «ХАЙТЕХ» - осмотичну систему з мінералізацією (77,5 тис.грн), від Департаменту цивільного захисту населення отримано планшет, ноутбук, БФП (153,4 тис.грн), від Департаменту з питань соціальної політики - дизельний генератор (57,7 тис.грн).

За 12 місяців 2024 року до загального фонду бюджету громади надійшло 28 630,2 тис.грн **трансфертів** із державного та обласного бюджетів, а саме:

- освітня субвенція з державного бюджету - 14 233,4 тис. грн, що на 14,2% або на 1 773,5 тис.грн більше ніж у 2023 році;
- додаткова дотація з державного бюджету на здійснення повноважень органів місцевого самоврядування на деокупованих територіях України, що зазнали негативного впливу у зв'язку з повномасштабною збройною агресією РФ - 14 329,1 тис. грн, що на 3,5% або на 482,8 тис.грн більше ніж у 2023 році;
- субвенція з обласного бюджету на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами за рахунок відповідної субвенції з державного бюджету - 58,0 тис. грн;
- субвенція з обласного бюджету за рахунок залишку коштів субвенції на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами, що утворився на початок бюджетного періоду - 9,7 тис.грн.

За 12 місяців 2024 року до спеціального фонду бюджету громади надійшло 294,9 тис.грн **трансфертів** із державного та обласного бюджетів, а саме:

- субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на покращення якості гарячого харчування учнів початкових класів закладів загальної середньої освіти в сумі 15,0 тис.грн;

- субвенція з обласного бюджету на реалізацію спільного з Всесвітньою продовольчою програмою ООН проекту для часткового забезпечення витрат для організації гарячого харчування учнів 1-4 класів протягом 2023/24 навчального року в сумі 4,6 тис. грн;

- субвенція з обласного бюджету за рахунок залишку коштів освітньої субвенції, що утворився на початок бюджетного року, в сумі 275,3 тис. грн на придбання мультимедійного обладнання.

Залишок коштів по загальному фонду бюджету громади станом на 31.12.2024 в управлінні Державної казначейської служби України у Сумському районі склав 10 869 750 грн 42 коп., по спеціальному фонду – 89 588 грн 58 коп. Також, на залишках обліковується субвенція з державного бюджету на покращення якості гарячого харчування учнів початкових класів закладів загальної середньої освіти в сумі 15 000 грн.

Місцевих запозичень, боргу, гарантій та гарантованого боргу немає.

Фактично видатки бюджету Миколаївської сільської територіальної громади за 2024 рік склали 105 791,3 тис.грн, що становить 94,7 % до затверджених бюджетних призначень, та у 2,5 рази або на 156 948,7 тис.грн менше проти 2023 року, з них:

– по загальному фонду фактичні видатки склали 100 870,7 тис.грн (або 95,4% від запланованих), що у 1,9 разів менше ніж у 2023 році;

– по спеціальному фонду фактичні видатки склали 4 920,5 тис.грн (81,7 % від запланованих), що у 13,3 рази менше ніж у 2023 році.

Це пов'язано зі змінами чинного законодавства України, згідно з яким з 01.10.2023 року з місцевих бюджетів вилучений податок на доходи фізичних осіб з грошового забезпечення, грошових винагород та інших виплат, одержаних військовослужбовцями та особами рядового і начальницького складу, що сплачуються податковими агентами у вигляді заробітної плати.

Видатки на галузь **«Освіта»** за звітний період склали 36,8% загального річного обсягу видатків або 38 973,9 тис.грн, що становить 92,7 % до затверджених бюджетних призначень. За рахунок коштів субвенцій з державного бюджету профінансовано 14 581,0 тис.грн, що становить 37,4% від загальної суми видатків; за рахунок коштів бюджету Миколаївської сільської ТГ профінансовані видатки в сумі 24 392,9 тис.грн або 62,6% загального обсягу видатків. У порівнянні з 2023 роком видатки на галузь освіти загалом зменшилися на 28,3%.

Видатки на галузь **«Охорона здоров'я»** за звітний період склали 4,2 % загального річного обсягу видатків бюджету громади. За 2024 рік обсяг видатків склав 4 475,9 тис.грн, що становить 98,7% до затверджених бюджетних призначень. У порівнянні з 2023 роком видатки на охорону здоров'я загалом зменшилися на 44,7%. Для порівняння, за кошти НСЗУ у 2024 році профінансовані видатки у сумі 3 269,6 тис.грн, що становить 41,7% від загального обсягу видатків на охорону здоров'я.

«Соціальний захист та соціальне забезпечення» За 2024 рік видатки склали 10,6% загального річного обсягу видатків бюджету громади або 11 179,5 тис.грн, що становить 98,6 % до затверджених бюджетних призначень. У порівнянні з попереднім роком видатки зменшилися на 22,7% або на

3 289,0 тис.грн. за рахунок зменшення чисельності членів добровольчого формування територіальної оборони Миколаївської громади, що відповідно спричинило зменшення витрат на виплати їм матеріальної допомоги.

«Культура і мистецтво» За звітний період видатки на культуру склали 7,3 % загального річного обсягу видатків бюджету або 7 757,9 тис. гривень, що становить 92,5 % до затверджених бюджетних призначень. У порівнянні з 2023 роком видатки на культуру загалом зменшилися на 29,5%.

«Фізична культура і спорт» За 2024 рік видатки склали 0,5% загального річного обсягу видатків або 480,0 тис.грн, що становить 100% до затверджених бюджетних призначень. У порівнянні з 2023 роком видатки на фізичну культуру і спорт загалом зменшилися на 53,8%.

«Житлово-комунальне господарство» За звітний рік видатки склали 5,2% загального річного обсягу видатків бюджету громади або 5 479,4 тис.грн, що становить 88,7 % до затверджених бюджетних призначень. У порівнянні з 2023 роком видатки на ЖКГ загалом зменшилися у 7,8 разів.

«Будівництво та регіональний розвиток» За 2024 рік видатки склали 0,1% загального річного обсягу видатків бюджету громади або 114,9 тис.грн, що становить 100 % до затверджених бюджетних призначень. Видатки на регіональний розвиток у звітному періоді склали лише 1% від обсягу видатків минулого року.

«Транспорт та транспортна інфраструктура, дорожнє господарство» За звітний період видатки склали 0,9% загального річного обсягу видатків або 1 000,0 тис.грн, що становить 100,0 % до затверджених бюджетних призначень. У порівнянні з 2023 роком видатки на розвиток дорожньої інфраструктури загалом зменшилися у 14,3 рази.

«Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру» За звітний період видатки склали 1,8% загального річного обсягу видатків бюджету громади або 1 867,3 тис.грн, що становить 93,1 % до затверджених бюджетних призначень. У порівнянні з 2023 роком видатки на захист населення і територій загалом збільшилися на 42,0%. Це пов'язано зі значним збільшенням обстрілів рф території громади, що призвело для руйнувань житлового та нежитлового фонду, які частково ліквідувалися за рахунок коштів місцевого бюджету:

«Громадський порядок та безпека» За звітний рік видатки склали 2,6% або 2 787,1 тис.грн, що становить 99,3% до затверджених бюджетних призначень. У порівнянні з 2023 роком видатки на організацію безпечного проживання в Миколаївській громаді загалом зменшилися на 78,7%. У перші два роки повномасштабного вторгнення рф на територію України для потреб ДФТГ за кошти місцевого бюджету придбавалося багато техніки та дороговартісного обладнання (тепловізори, БпЛА тощо). Якщо у 2023 році з спеціального фонду профінансовані видатки в обсязі 9 280,2 тис.грн, то у 2024 році видатки становили 268,3 тис.грн.

«Охорона навколишнього природного середовища» За звітний період видатки склали 0,04% загального річного обсягу видатків або 38,2 тис.грн, що становить 87,4 % до затверджених бюджетних призначень. У порівнянні з 2023 роком видатки на охорону навколишнього середовища загалом зменшилися на 98,5 %. У 2023 році по даному коду здійснювалися видатки на ремонт гідроспоруд у селах Кекине та Капітанівка.

«Державне управління» У 2024 році видатки склали 17,1% загального річного обсягу видатків бюджету громади або 18 053,4 тис.грн, що становить 96,0% до затверджених бюджетних призначень. У порівнянні з 2023 роком видатки на утримання апарату управління сільської ради та фінансового управління, керівництва відділу освіти, молоді та спорту і відділу культури загалом збільшилися на 21,8%. Збільшення видатків пов'язано з тим, що з 01.01.2024 року у складі виконавчих органів сільської ради з'явився ще один головний розпорядник бюджетних коштів – відділ культури, керівництво якого фінансується по даному коду видатків.

На **інші напрямки** у 2024 році спрямовано 150,9 тис.грн бюджету громади або 0,1% загального річного обсягу видатків. 130,1 тис.грн – це видатки на заходи з землеустрою, які у порівнянні з 2023 роком зменшилися у 2,7 рази. Відсоток виконання до затверджених річних показників становить 79,8%. Видатки в обсязі 20,8 тис.грн - це сплата членських внесків до Всеукраїнської Асоціації ОТГ та до Всеукраїнської Асоціація міст України.

Загальний обсяг **трансфертів**, переданих до бюджетів усіх рівнів, у 2024 році склав 12,7 % загального обсягу видатків бюджету громади. Загалом до бюджетів усіх рівнів перераховано 13 432,8 тис.грн.

На 23,5% збільшився у 2024 році обсяг субвенцій з бюджету Миколаївської сільської територіальної громади державному бюджету на заходи з безпеки і оборони. Якщо у 2023 році обсяг субвенцій становив 9 085,5 тис.грн, то у 2024 році він зріс до 11 197,6 тис.грн, що склало 10,6% загального обсягу видатків.

У 2024 році виділялася субвенція з місцевого бюджету державному бюджету на виконання програм соціально-економічного та культурного розвитку регіонів для відділу фінансів Сумської РДА в сумі 20,0 тис.грн.

У 3,8 рази зменшився обсяг субвенцій, перерахованих з бюджету Миколаївської громади до інших місцевих бюджетів. У 2023 році цей показник становив 8 355,6 тис.грн, у 2024 році – 2 215,2 тис.грн. Треба зазначити, що 1 615,2 тис.грн – це кошти на оплату послуг комунальних установ інших територіальних громад, які у 2024 році надавали свої послуги мешканцям Миколаївської сільської територіальної громади (Центр надання соціальних послуг Нижньосироватської сільської ради, Інклюзивно-ресурсний центр та Центр перепідготовки педпрацівників Степанівської селищної ради, Об'єднаний трудовий архів Сумської районної ради, рятувально-водолазна служба Сумської міської ради).

Також, 500,0 тис.грн було перераховано до бюджету Миропільської сільської територіальної громади Сумського району для матеріальної допомоги бійцям особового складу ДФТГ-1 Миропільської сільської ради.

У 2024 році з бюджету громади до обласного бюджету Сумської області перераховані кошти у сумі 100,0 тис.грн на проведення поточного ремонту та дооснащення меблями поліклінічного відділення «Сумського обласного клінічного госпіталю ветеранів війни».

Кошти резервного фонду у 2024 році не використовувалися.

Кредиторська заборгованість станом на 31.12.2024 року відсутня.

Начальник фінансового управління

Вікторина ПАШКУРОВА